

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 5

Fylke: Vest-Agder

Tilleggsspørsmålnr.

By
Herad: Flekkefjord

Emne: Vannbæring

Bygdelag:

Oppskr. av: Zach. B. Torkildsen

Gard:

(adresse): Flekkefjord

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

I Flekkefjord hadde hvert hus sin brønn (noen hus hadde brønn sammen) inntil byens vannverk ble anlagt i. 1868

I 1848 ble det anlagt 4 offentlige brønner, hovedsagelig til bruk i tilfelle brann. Disse brønner ble også benyttet av befolkningen. Over 3 av brønnene ble det senere bygget brønpumper. Den 4de hadde som tidligere en vippe til å heise opp vannet. Vannet ble heist opp av brønnen i et tau med en bølge i enden, eller med en lang stang med en jernkrok i enden, hvor bøtten hang. Ved enkelte brønner var det heiseanordning med et tau som surret seg rundt om en rund stokk (aksel), hvor det var festet en jernsveiv tilhørende til å heise vannet opp. Vannbæring. Vannet ble for det meste båret i bøtter i hendene.

Det ble også brukt vass-åk, som hvilte på begge skuldre med utholet åpning for halsen midt på åket. Åket hadde for det meste jernlenker og jernkroker, men det bruktes også tau.

Alle hus i Flekkefjord har nu innlagt vannledning med unntagelse av endel hus som har brønn og som tidligere lå under Nes kommune, men som ved byutvidelsen nylig er tilagt Flekkefjord. Det er ennå igjen noen få offentlige vannposter bl. a. på Fiskebryggen og Toðlbodbryggen. Vass-åk blir ennå brukt av enkelte til lengere vass-bæring til jordstykker som har kreaturer, men ikke brønn.

I 1880-90 årene ble det også anlagt endel offentlige vannposter til bruk for de hus som ikke hadde innlagt vannledning.

fortsettes

2
Inntil ~~sa~~ ¹⁹¹² var det et turre somre opfte vannmangel på grunn av de små vannbassengene som Flekkefjord da hadde. Vaaledningene ble da avstengt og befolkningen ble da henvist til å hente vann i endel gamle brønner og 2 av de gamle brann-brønner som hadde pumpe. Vann ble også ført ^{i båter} i store brann-kar fra Drangeid.

Ifølge sterkt og stadig press fra husmødrene og kvinneorganisasjonene i Flekkefjord ble det så i ¹⁹¹² anlagt pumpeverk, som pumper vannet fra Raulivann opp i vannbassengene. Pumpen drives av elektrisk motor. Siden da har det aldri vært vannmangel i Flekkefjord, og byens kvinner skal ha ros for dette gode tiltak.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

adr. NORSK FOLKEMUSEUM 712

BYGDØY